No. 31—Vol. LVII.

FRIDAY,

7TH AUGUST, 1959

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

કદી ન પડવામાં આપણી સર્વોત્તમ મહત્તા રહેલી નથી; પરંતુ જ્યારે કદીયે પડીએ, ત્યારે દરેક વખતે ફરી પાછા ઉઠવામાં રહેલી છે. —કોન્ફુશિયસ.

પુસ્તક ૫૭ મું—અંક ૩૧ | તા. ૭ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૯. | છુટક નકલ પે, ૪

હિંદ સરકારે કેરાલાના કોમ્યુનીસ્ટો સામે લીધેલું પગલું

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

ઘણા અઠવાડીયાના અશાંત વાતાવરણ પછી હીંદ સરકારે કેરાલામાં કોમ્યુનીસ્ટ સામે સખત પગલું ભર્યું છે. ગુરૂવાર, જુલાઈ ૩૦મી એ સરકારે રાષ્ટ્રપતીને વિનંતી કરી હતી કે કેરાલાનું બંધારણ રદ કરી ત્યાંની સરકારને સત્તાપરથી દુર કરવી. આ બારામાં રાષ્ટ્રપતીએ જે લેખીત હુકમ કર્યો હતો તે જાહેર કરતાં પહેલા ડૉ. પ્રસાદે શ્રી નહેરૂને બતાવ્યો હતો. આ પગલા બારામાં ધારાસભાની ફરી બેઠક મળશે ત્યારે શ્રી નહેરૂ એની ચર્ચા કરશે.

એમ મનાય છે કે કેરાલાના ગવરનર શ્રી બી. રામાકૃષ્ણ રાવનો એ પ્રાંતની પરિસ્થિથીનો હેવાલ ધારાસભામાં રજુ થયા પછીજ હીંદ સરકારે આ પગલું ભરવાનું નકકી કર્યું હતું. શ્રી રાવે એમના હેવાલમાં જણાવ્યું હતું કે ત્યાંની પરિસ્થિતિ એટલી બગડી ગઇ છે કે સખત પગલા સીવાય એ ચળવળ બંધ નહી કરી શકાય. વળી આ દરમીયાન કેરાલાની સરકારનું કામકાજ સાવ બંધ પડી ગયું હતું.

બધા જાણે છે કે ત્યાંની ચળવળની અમુક નીતિ શ્રી નહેરૂને ગમીન હતી અને તેથી આ ચળવળને સાથ આપવો કે મધ્યસ્થ સરકારે દખલગીરી કરવી એ એમને પસંદ ન હતું. એમના આવા વિચાર હોવા છતાં એમને આ પગંલું ભરવું પડયું કારણ ત્યાંની પરિસ્થિતિ ઘણી ગુંચવાઇ ગઇ હતી. અને ગંભીર બની હતી.

નવેમ્બરની આખર પહેલા ત્યાં નવી સરકાર ચુંટાઈ જશે એવી માન્યતા છે. આ દરમીયાન ત્યાંનું કામકાજ સંભાળવા અને શાંતી સ્થાપવા રાષ્ટ્રપતીએ એક એડમીનીસ્ટ્રટર નીમ્યો છે.

થોડા વખતમાં હીંદની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીની પરીષદ ભરાશે અને હવે શું પગલું લેવું એ બાબત પર ચર્ચા કરશે. કોમ્યુનીસ્ટોના વીચાર મુજબ કોંગ્રેસ સરકાનું આ પગલું પ્રજાસત્તાકવાદી આદર્શોથી વિરૂદ્ધ છે પણ એમના કેટલાક નેતાઓના કહેવા મુજબ કોમ્યુનીસ્ટોને પ્રજાસત્તાકના આદર્શોમાં શ્રદ્ધા છે તેઓ ખોશે નહીં. ૨૮ મહિનાની કોમ્યુનીસ્ટ સરકાર હવે રદ બાબત થઇ છે. આમ છતા કોમ્યુનીસ્ટો કહે છે કે એમની નીતી બદલાવવાના નથી.

આમ છતાં કેરાલામાં વિરોધી પક્ષો વિજયનો ઉત્સવ ઉજવવાની તઈયારી કરી રહ્યા છે. વિરોધ પક્ષના નેતાઓએ જાહેર કર્યું છે કે કોમ્યુનીસ્ટો તરફ મીત્રતાથી અને સભ્યાતાથી વરતવું.

કેરાલાના આ બનાવથી આખા દેશમાં બધાને ઘણી ચીંતા થઇ રહી છે. કેરાલાની કોમ્યુનીસ્ટ સરકાર પર જેવા આરોપો મુકાયા હતા એવા આરોપ પત્રો બીજા પ્રાંતોમાં કોંગ્રેસ સરકાર પર મુકાયા છે. કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીએ પશ્ચીમ બંગાળની સરકાર સામે આરોપો કર્યા છે. રાજ્ય સભાના કોમ્યુનીસ્ટ નેતા, શ્રી ભુપેશ ગુપતાએ રાષ્ટ્રપતિને અરજ કરી છે કે કેરાલામાં કર્યું એમ પશ્ચીમ બંગાળની કોંગ્રેસ સરકારને પણ રદ કરો. કોમ્યુનીસ્ટો ચળવળ શરૂ કરવાના છે કે નહી એ હજી ખબર નથી મળ્યા.

ચિંતન

દરક માણસ જેટલુ પોતાનુ બુરૂં કરી શકે છે તટલું બુરૂં એનો દુસ્મન પણ ઘણી વખત કરી શકતો નથી. તમને તમારો વિરોધી દોષિત, દુર્ગુણી નાલાયક લાગતો હોય તો તમારે એના પરાજય માટે ચીંતા કરવાની જરૂર નથી. તમારા વિરોધીના દુર્ગુણો અને નાલાયકીજ એને ખાઇ જશે. માટે તમે તમારા વિરોધીના પતનના કારણ ભુત બની પાપમાં પડવાની ભુલ કરશો નહિ. —ચિંતક.

શ્રેષ્ઠ ટોપી

ત્યારે હું નવ વર્ષનો હતો. મારી મા નિયમિત મંદીરે જતી અને હું ઘણું ખરૂં એની સાથે જવા માટે જીદ કરતો. મા રાજી થઇને મને મંદીરે લઇ જતી. પણ મંદીરમાંની ભગવાનની મુર્તી અને ત્યાં ચાલતી ધર્મ ચર્ચાોમાં મને રસ પડતો એવું કાંઇ નહીં.

મંદિરે જવાનું મને જે આકર્ષણ થતું, એ મારા આકર્ષણનું કેન્દ્ર હતું, એ મંદીરના મુખ્ય પુજારીની ટોપી, જે પ્રકારની ટોપી એ પોતાના માથા પર મુકતો એ ઘણી સુંદર લાગતી હતી અને એ મને ખુબ પસંદ હતી.

એટલે જ્યારે એક દિવસ મન બળવો પોકારી ઉઠયું ત્યારે મા પાસે જઇને એવી જ ટોપી મને આણી આપવાની જીદ પકડી. બાળકની હઠ સમજીને પહેલાં તો એ હસી પડી, પણ જ્યારે મેં મારી જીદ છોડી જ નહીં ત્યારે એ કહે "દીકરા! એ ટોપી કોઇ સામાન્ય ટોપી નથી; એ સૌથી શ્રેષ્ઠ ટોપી છે. સદાચરણવાળા માણસોને જ એ ટોપી મળે છે." પછી મને મા એ "સદાચરણ"નો અર્થ સમજાવ્યો.

ટોપી મેળવવાની લાલચમાં મેં અત્યંત ગંભીરતાપુર્વક મારી મા સમક્ષ પ્રતિજ્ઞા લીધી કે: "મા, તું વિશ્વાસ રાખ, આજથી જ નહીં, આ ક્ષણથી જ હું સદાચરણના સઘળા નિયમોનું પાલન કરીશ; પ્રાણીમાત્ર પ્રત્યે દયા ભાવ રાખીશ, કદી સત્ય અને પ્રમાણિકતા છોડીશ નહીં અને મારૂં ચારિત્ર્ય સદા યે ઉજ્જવળ રાખીશ; પણ તું મને એ ટોપી અપાવ."

એટલે મા હસી પડી. કહે: "તો તો પછી તારા માથા પર એ ટોપી છે જ."

એ વખતે કદાચ મારી માની વાત હું બરાબર ન સમજી શકયો હોઉં, પણ જેમ જેમ જીવનને નિકટતાથી જોતો અને સમજતો ગયો તેમ તેમ માનું આ વાકય મારા માનસ પર વધુ ને વધુ ઉંડી છાપ પાડતું ગયુ. આજ સુધી એ ટોપીને મારા માથા પર જાળવી રાખવાનો મેં પ્રયત્ન કર્યો છે.

—ઉ નૂ (બ્રહ્મદેશના માજી વડાપ્રધાન)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૭ ઓગસ્ટ, ૧૯૫૯.

પ્રોફેસર ડી. ડી. ટી. જબાવુ

હમણાંજ ખબર મળ્યા છે કે ફોર્ટ હેર યુનીવર્સીટીના માજી પ્રોફેસર ડી. ડી ટી. જબાવુનું ઇસ્ટલંડનની હોસ્પીટલમાં અવસાન થયું છે. એમના કુટુંબને અમારી દીલસોજી દર્શાવતા અમે એમ જણાવવા ઈરછીએ છીએ કે એમને આફ્રિકનોની કેળવણી માટે ઘણી સુંદર સેવા કરી છે.

બ્રીટનમાં કેળવણી મેળવ્યા પછી પ્રો. જબાવુ અહીં આવ્યા ત્યારે એમને સાઉથ આફ્રીકન નેટીવ કોલેજના પહેલા આફ્રિકન પ્રોફેસર તરીકે નીમ્યા હતા. આ કોલેજ આજે ફોર્ટ હેર યુનીવર્સીટી કોલેજ તરીકે જાણીતી થઈ છે. પ્રોફેસર જબાવુએ ઘણા આફ્રિકનોને કેળવણી આપી હતી અને એમના હાથ નીચે ભણેલા આજે ઘણા પ્રખ્યાત બની ગયા છે.

પ્રોફેસર જબાવુનું કામ ફક્ત કોલેજમાંજ ન હતું પણ એમનો આફ્રિકનોનું જીવન ધોરણ ઉંચુ લાવવાનો પ્રયત્ન હમેશા ચાલુજ રહ્યો હતો. હર્ટઝોગના કેટલાક કાયદાઓ જે કેપ આફ્રિકનોનો વોટ કરવાનો હક ઝુટવી લેવા માંગતા હતા એનો એમને સખત વિરોધ કર્યો હતો.

આ લડત વખતે એમને એક પરીષદ બોલાવી હતી જે આજે ઓલ-આફ્રિકન કોનવેનશન તરીકે જાણીતી થઇ છે. આની સ્થાપનાથી એમને આફ્રિકન લોકોના ઈતીહાસનું એક નવુ પાનુ ખોલ્યું હતું. આ કોનવેનશને આફ્રિકન લોકોની સ્વતંત્રતાની લડતમાં ઘણી મદદ કરી છે.

પ્રોફેસર જબાવુ ૧૯૪૯માં સ્વ. શ્રી મણીલાલ ગાંધી સાથે આફ્રિકન પ્રતીનીધી તરીકે હીંદમાં ભરાએલી શાંતી પરીષદમાં ભાગ લેવા ગયા હતા.

ભગવાનની કૃપાથી પ્રોફેસર જબાવુ પોતે હાલની ચાલતી બોયકોટની ચળવળ જોઇ શક્યા હતાં. આ બોયકોટની રીત એમને પોતેજ સૌથી પ્રથમ એમના લોકોમાં ફેલાવી હતી.

આ બધા કાર્યો કર્યા છતાં પણ એમની શક્તી છેલ્લા શ્વાસ સુધી રહી હતી અને એમનામાં છેલ્લે સુધી ફરવાની અને લખવાની ધગશ જણાઇ હતી.

અમે માનીએ છીએ અને અમને ખાત્રી છે કે આફ્રિકનો પણ કબુલ કરશે કે પ્રોફેસર જબાવુ પોતે દેવલોક પામ્યા છે પણ એઓ આપણે માટે એટલુ બધુ સાહીત્ય મુકી ગયા છે કે જેમાંથી આપણા પછીની પ્રજાને પણ ઘણુ જાણવાનું મળશે. અને તે રૂપે તેઓ આપણી વચ્ચે અમર છે.

આ શોકજનક ખબર સાંભળી અમે પ્રોફેસર જબાવુના કુટુંબને આથી અમારી અંતકરણની દીલસોજી દર્શાવવા ઇરછીએ છીએ.

ગ્રાહકોને વિનતી

આ વરસના ૭ માસ નિશ્ચીંતતામાં અમારા પસાર થયા. આ માસથી હવે બાકીના પાંચ માસ ફરી માટે નાણા ભીડ જણાવવા લાગી છે. ગ્રાહકોને નિયમીત લવાજમો ભરી દેવા બીલો મોકલાય છે. અમે આશા રાખીએ છીએ કે ગ્રાહકો પોતાનુ લવાજમ ભરી દઇ અમને નિશ્ચીંત કરશે.

કેટલાક ગ્રાહકોનું લવાજમ હજી ગયા વરસનું પણ બાકી છે. એ ભરી દેવાની કૃપા કરે.

વ્યાવસ્થાપક,
ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.

વિમા અંગે નવી ઠગાઈ

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

છેલ્લા ૨૦ વર્ષના ગાળા દરમ્યાન નાની મુડીઓથી સ્થાપન થએલી ઘણી નાની નાની વીમા કંપનીઓ કે જેમાં ફક્ત એક કંપનીના અપવાદ સીવાય બીજી ઘણી નાની કંપનીઓએ જાહેર જનતાના ખાસ કરીને હીંદી વેપારીઓના મોટા ભાગને તેમની નવી ઠગાઇની જાળમાં પકડી લીધા છે.

આ ઠગાઈ ખાસ કરીને આગ-અને ચોરીના વિમાઓમાં જ કરવામાં આવે છે. તેમાંએ ચોરી અંગેનો વિમો ખાસ ચઢિયાતો છે. કારણ ચોરીથી નુકશાની આગ કરતાં વધારે હોય છે. એ અંગેની કળા સાદી અને સાધારણ છે. વિમો ઉતારવા માટે વિમા કંપનીનો માણસ જ્યારે આવે છે ત્યારે તે મીઠી સુવાળી વાતોથી ભરપુર હોય છે. પરંતુ તે પણ વિમાના ત ામ કામકાજ અને રીતથી ઘણુંજ થોડુ જાણતો હોય છે અને તે પણ ઉપરી ઠગ અધિકારીના એક હથીયાર તરીકે વર્તન કરી તેની દયા ઉપર જીવે છે. ઘરાકોને ખાસ કરીને કંપનીના સ્થાનીક મેનેજરો, અગર એવા બીજા મોટા અધિકારીઓ મળી જાય છે, અને કહેવામાં આવે છે કે, "તમારી સલામતી સારા માણસના હાથમાં છે. એની ખાત્રી રાખશો."

એકાએક ફેરફાર

પણ કદાચ આગ અગર ચોરીના કારણો વિમો ઉતરાવનારને તેની ખુવારી અંગે જ્યારે ખુવારીની રકમ ચુકવવાની આવે છે ત્યારે અધિકારીઓ જરા ગુંદરીઆ થઇ જાય છે.

સભ્યતાથી, સહાનુભૂતી બતાવી મેનેજર અગર એના દરવાજાનો માણસ ખુવારી અંગેની અરજીના કાગળીઆ તઈયાર કરી એનો જલદી ચુકાદો થઇ જશે, એમ કહે છે. હવે આંકણી કરનાર અધિકારી ચીત્રમાં પ્રવેશ થાય છે. અને તે પણ સુંવાળા અને મીઠા હોય છે. આખરે તે સભ્યતાથી ખુવારી અંગેની અરજી ના મંજુર કરે છે.

ઘરાકો તેનો વિરોધ કરે છે. ત્યારે આંકણી કરનાર મેનેજર વિગેરે ઉપર ઉપર દોષ આરોપણ કરે છે, અને મેનેજર આંકણી કરનારના ઉપર દોષ મુકે છે, અને દરેક જણ ફરી તપાસ કરી અરજી અંગે ઘટતું કરવામાં આવશે એમ કહે છે. અને એમ કરતાં કાંઇ નહિનો સહેજે ત્રણ મહિનાનો ગાળો નીકળી જાય છે. હવે જ ખરેખર અઘરો વખત ચાલે છે.

એ ગાળા પછી આંકણી કરનાર તરફથી એક સચોટ પત્ર વેપારીને ઉદેશી લખેલ મળે છે, જે વેપારીને ખાસ અજાયબ કરી દે છે, જેમાં જણાવવામાં આવે છે કે તમારી ખુવારી અંગેની અરજી ના મંજુર કરવામાં આવે છે. કારણ કે વિમા કંપનીના કાયદાની કલમ રૂએ કોઇ "ખુવારી અંગે જો કાંઇ પણ પગલાં ત્રણ માસ સુધીમાં ન લેવામાં આવે તો તેની અરજી રદ બાબત થશે."

એવો કરાર દરેક કંપનીના કાગળમાં નાના અક્ષરે છાપેલો જ હોય છે. એમ જણાવી તેઓ માને છે કે, એક બીજો શીકાર પણ પડયો.

આવી ઠગાઇ ખાસ કરીને નાની નાની કંપનીઓં મારફતે થાય છે જેમાં મોટી પેઢીઓ પણ બદનામ થાય છે. "જનતાને ખાસ જાગવાની જરૂર છે." એવુ સુચન એક આંતરરાષ્ટ્રીય શાખવાટ ગરાવનાર મોટી વીમા કંપનીના સ્થાનીક મેનેજરે કર્યું હતું. "કોઇએ પણ ફરી તપાસ બાદ મંજુરી થશે એવી લેખીત ખાત્રી સીવાય કબુલ રાખવી ન જોઇએ." આ વિધાન ખાસ કરીને હીંદી વેપારી પેઢીઓ સાથે ઘણા લાંબા સમયથી સંપર્ક રાખનાર વ્યક્તીનું છે. જેઓ હીંદીઓની કુનેહને જાણે છે છતાં તેઓ આવા વાતોડીઆ સંકજામાં સપડાય પડે છે એ જાણી ખરેખર તાજુબ થાય છે. આ ઠગાઇમાં ખાસ કરીને હીંદી વેપારીઓને ઘણુંજ ખમવું પડયું છે જેમાં છેલ્લા ચાર માસ દરમ્યાનમાં એક જાણીતી હીંદી વેપારી પેઢી પા. ૧૧૦૦-૦-૦નો ભોગ બની હતી.

કેનીયા કેમ્પમાં જુલ્મી વરતાવ

હોલા કેમ્પમાં ગયા માર્ચ મહિનામાં કેમ્પના ગાર્ડએ ખુબ માર મારી ને પરિણામે જે ૧૧ માઉમાઉ કેદીઓનાં મરણ નીપજ્યાં હતાં તે બનાવે દુનીયા ભરમાં ભારે ચકચાર જમાવી દીધેલ હોઇ પાર્લામેન્ટની આમની સભામાં આ માટે લેબર પાર્ટીએ એક ઠરાવ રજુ કરી હોલા કેમ્પમાં અખત્યાર કરવામાં આવેલી એ નીતિની સખ્ત ઝાટકણી કાઢી આ માટે કોલોનીયલ સેક્રેટરી મી. લેનોક્સ બોઇડ ઉપર પણ ટીકાની ઝડીઓ વંધોવી તેમના રાજીનામાની માગણી કરી હતી. પણ આ ઠરાવ બહુમતીએ ઉડી ગયો.

ત્યારબાદ કોલોનીયલ સેક્રેટરી મી. લેનોક્સ બોઇડે જાહેર કર્યું હતું કે કેનીયામાંના અટકાયતી કેમ્પો ઉપરની દેખરેખ માટે હવે એક સ્પેશ્યલ કમીશ્નરની નીમણુક કરવામાં આવે છે—

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૧૦)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

કેટોમેનરનો હજી ઉકેલ નથી થયો

આન્ટી ઈન્ડિયન તરફ જતું વલણ

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

છેલ્લા એક માસથી ચર્ચાતા કેટોમેનરના સવાલનો હજી કાંઈ નિકાલ નથી આવ્યો. રોજીન્દા છાપાઓ અહીં થતી ઘટનાઓની કેટલીએ પ્રસીદ્ધી કરી છે, આ લતો ૮૦ હજાર આફ્રિકનો અને ૪૦ હજાર હીંદીઓથી વસેલો છે. અને તેમાં રહેતા જુદા જુદા લોકોએ અને સંસ્થાઓએ જુદી જુદી માંગણીઓ કરી છે આથી સાધારણ રીતે જાહેર જનતા ગુંચવાડામાં મુકાય છે. બીજી બાજુ હજી ત્યાના વસાહતીઓ 'ગ્રીન માંબા'' બસ કે જે ત્યાં દોડે છે એને હજી ત્યાંના વસાહતીઓએ અપનાવી નથી. સ્ત્રીઓ હજી લડતના મુડમાં છે. અને પુરૂષો તે ભલે ડરબનમાં ગમે ત્યાં રહેતા હોય તેઓને મ્યુનીસીપલ બીયર હોલમાં દારૂ ન પીવા માટે સ્ત્રીઓ હજી ચેતવણીઓ આપ્યા જ કરે છે. અને પીવા નથી દેતા.

સીટી કાઉન્સીલે કોપરેશનના બીન-ગોરા કામદારો પગારમાં વધારો કરવાની સુચના સ્વિકાર્યા પછી બાન્ટુ ડાયરેક્ટર સાથે આફ્રિકન કોંગ્રેસના પ્રતિનિધીમંડળે વાટાઘાટો કરી નેટીવ કમીશનરે રહેવાસીઓ તરફથી મળેલી માહીતીઓ પર અમકખાનમાં અશાંતી શા માટે છે તે વિશે વાટાઘાટો કરી. સરકાર તરફથી નીમાયલા બાન્ટુ ઇન્ફોર્મેશન ઓફીસર મી. પોર્ટગીટરે એક નીવેદન દ્વારા જાહેર કર્યું છે કે કેટોમેનરમાં અશાંતી ફેલાવવાનું કારણ ત્યાની ગંદકી અને રહેઠાણની ખરાબ સગવડતે અને તરફ સીટી કાઉન્સીલે જે બેદરકારી બતાવી છે, તેને પરીણામે છે. આ આરોપનો વિરોધ ડરબનના મેયરે ઘણા ગુસ્સામાં કરી સરકાર સામે પ્રહારો કર્યાં હતાં.

મગજ હજી શાંત નથી

આ દરમીયાન કેટોમેનરમાં ઘણી અશાંતી છે. મી. બોકવીનનું મુખ્ય ભર્યું નિવેદન કે જેમાં તેને જણાવ્યું હતું કે "આફ્રિકનો જો પાછા દારૂ પીતા નહી થાય તો તેમને સામાજીક સેવાઓ માટે જે મદદ મળે છે તે બંધ થશે." એ ધમકીથી આફ્રિકનોના મગજો શાંત થવાને બદલે વધારે ઉશ્કેરાયા છે. મેડીકલ હેલ્થ ઓફીસર ડો. સી. ડી. ઈંગ્લીશ, અને હેલ્થ કમીટીના ચેરમેન ડો. ડબલ્યુ. એફ. પી. કલ્યુવરે એવુ વલણ લીધુ છે કે ગોરા હેલ્થ સેવકોએ કેટોમેનરમાં સેવા ન આપવી કે જ્યાં સુધી ત્યાનું વાતાવરણ સ્થીર ન થાય. બીન ગોરા ડોક્ટરોની મદદ સ્વિકારાઇ નથી અથવા કોઇ તાત્કાળીક જરૂરીયાત વખતે સગવડ નથી કરાઇ. આ ધમકીરૂપે પગલુ ભરાયાનું જણાવાય છે પણ તે ખોટુ જણાય છે કારણ ડો. ઇંગ્લીશ બહું ચીંતાતુર રહે છે. આ સત્ય નથી તેમ છતાં જેઓ ધમકી માને છે તેઓએ હજી કાંઇ વિરોધ કર્યાનું જાણમાં પણ નથી.

પગાર વધારા સિવાય હજી બીજુ પગલુ કાઉન્સીલે ભર્યું નથી અને ભરશે કે કેમ તે વિશે કાંઇ જ બાહેંધરી પણ આપી નથી. ૧૯૪૯ના હુલ્લડ વખતે તપાસ સમીતીએ જે સુધારાઓ કરવા જણાવ્યું હતુ એનો અમલ થયો નહોતો અને એજ પરીસ્થીતી આજે પણ ચાલુ છે. એમ કહી શકાય કે કદાચ પરીસ્થીતી વધુ ખરાબ થઇ છે. કારણ ત્યા ૨૦ હજારની વસતી વધી છે. પોલીસો પણ હજી "ઘર દારૂ" માટે દરોડા પાડયા કરે છે, ફકત દારૂ માટે જ નહી પણ હાલમાં જેઓ બેકાર છે તેઓને તોફાનને કારણે ગીરફતાર કરવા માટે પણ દરોડા પાડી પકડવાનું કાર્ય શરૂ છે. આ પોલીસ દરોડાથી ત્યાની વસ્તી ઉશ્કેરાય છે.

કુસંપ કરવાનો પ્રયત્ન

છેલ્લા બનાવ મુજબ આફ્રિકન કોંગ્રેસને ભય છે કે સત્તાધીશોએ એવા એજન્ટો રાખ્યા છે કે જેઓ હીંદી અને આફ્રિકનો વચ્ચે કુસંપો વધારવા માટે કેટલુક ગંદુ વાતાવરણ ફેલાવે છે. જો કે આ બાબામાં કાંઇ આપણી પાસે પુરાવા નથી એટલે આ કાર્ય માટે કોણે ગુન્હેગાર ઠેરવવા એ સમજી નથી શકાતું. છતાં ૧૯૪૯ના નાવોનું પુનઃ અવલોકન કરીએ તો જણાશે કે બીન-જવાબદાર ગોરાઓએ નાના બનાવોને મોટુ રૂપ આપી તોફાનો કરાવ્યા હતાં. ૧૯૪૯ના સમાચારથી ઘણા નેશનાલીસ્ટ વર્તમાન પત્રો ખુબ ખુશ થયા હતાં એ એક જાણીતી બીના છે. આ બનાવોથી હીંદીઓ ડર્યા હતાં અને તેનો લાભ લઇ સરકારે તેમને દેશમાંથી કાઢવા જે રકમ અપાય છે તેમાં પણ વધારો કર્યો હતો. આ હુલ્લડો દરમીયાન આફ્રિકનોએ જાણી શકયા કે ગોરાઓ બોસ છે અને બંદુક ધરાવે છે. ગયે અઠવાડીએ કેટલાક બ્લ્યુ યુનીફોર્મ પહેરેલા આફ્રિકનો મ્યુનીસીપલ લોરીમાં આવ્યા હતાં અને તેઓએ હીંદીઓને માર્યા હતાં. જો કે સત્ય છે કે કેટલાક આફ્રિકનોએ હીંદીઓને બચાવવા રક્ષણ આપ્યુ હતુ. વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના બીયર હોલ સામે એક ગોરા ઓફીસરે હીંદીને ગાળો ભાંડી હતી. ગયા અઠવાડીયાની આખરીમાં છાપામાં એવો હેવાલ પ્રસીદ્ધ થયો છે કે, કેટલાક હીંદી દુકાનદારો અને બસ માલીકો ઇચ્છે છે કે આવા તોફાનો ચાલુ રહે જેથી બસ માલીકો અને દુકાનદારોનો વેપાર સારો ચાલે. કેટલાક જમીનદારો નથી ઇચ્છતાં કે તેમના ઝુંપડાઓ તોડી નાખવામાં આવે અને તેઓ ભાડામાં ખોટ ખાય.

આ ખોટા આરોપો પાછળ ગંદકી ભરેલી જણાય છે. ૧૯૪૯ના બનાવ બાદ હીંદીઓ આવું ઇચ્છે એ સંભવીત નથી જણાતું. એ ચોખ્ખુ છે કે આ તોફાનોની જવાબદારી પોતાને શીરે હોવા છતાં તેને ન સ્વીકારી કેટલાક ગોરાઓ કુસંપ કરાવવા આવી અફવાઓ ફેલાવી હીંદીઓને હોળીનું નારીયળ બનાવે છે. તેઓ ઇચ્છે છે કે ગોરાઓનો ગુસ્સો હીંદીઓ પર ઉતારે તો ગોરાઓ બચી જાય. આમાં બે ફાયદા છે એક એ કે બીન-ગોરાઓ વચ્ચે જે મંપનું વાતાવરણ સરજાય છે એમાં વિઘ્ન આવે અને બીજુ એ કે આફ્રિકનો ગોરાઓને મુખ્ય ગુન્હેગાર માને છે તેમાં ભાગલા પડે

વિજ્ઞાન યુગમાં

ખેતીનું એકર દીઠ ઉત્પાદન વધે તે માટે ભારતે કેવો ને કેટલો પુરૂષાર્થ કરવાનો છે તે નીચેના આંકડાઓ પરથી સમજી શકાશે.

એકરે ઉત્પાદન રતલમાં

દેશ	ચોખા	ઘઉં	રૂ
અમેરીકા	૨૨૦૩	૮૯૨	૨૮૫
જાપાન	૩૪૬૨	૧૫૩૪	૧૦૭
ચીન	૨૧૪૧	૯૩૭	૧૫૨
હીંદ	૬૬૪	૫૮૯	૭૬
ગુજરાત	૫૧૬	૫૧૨	૧૦૬

એકરે ભારતનું ઉત્પાદન કેટલું ઓછું છે? ચોખામાં તો જાપાન ભારતથી સરેરાશ પાંચ ગણુ ઉત્પન્ન કરે છે આ મોટો ગાળો ભારત ક્યારે પુરો કરી શકશે? ભારત પાસે માથાદીઠ જમીનનું પ્રમાણ ઘણું ઓછું છે. એ પરિસ્થિતિમાં નવી જમીન મળે એવી સંભાવના જ ઓછી છે. એટલે એક જ માર્ગ રહે છે અને તે એકરે ઉત્પાદન વધારવાનો.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેશમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેશમ, કોટન વિગેરેનાં ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.

ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુંદર ફુલો મળશે.

ઠેકાણું: **માબરો હેટસ (પ્રો.) લી.**

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,

ફોન: ૮૩૫-૬૪૮૨ પહેલે માળે, બોક્સ ૫૨૫૭.

માસ્ટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

મજુર ચાલ સમાર ફંડ

કે. આર. બુલા, સ્પ્રીંગસ, પા. ૫-૫-૦

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીસ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

રાજકીય પક્ષો અને ધારકીય પ્રજાસત્તાક

(શ્રી અરૂણ ગાંધી)

છેલ્લા થોડા વરસો દરમીયાન ધારા સભાની પ્રજાસાસન નિતીને ઘણો આઘાત લાગ્યો છે. પ્રાન્તોમાંજ નહી પણ બીજા દેશોમાં લશ્કરી સત્તાનો અમલ શરૂ થયો છે. આ લશ્કરી સત્તાધીશો પોતાને પ્રમુખ અથવા વડા પ્રધાન કહેવડાવે છે અને સ્વતંત્રતા તથા પ્રજાસાશનની મોટી મોટી વાતો કરે છે છતાં તેમના રાજ્યમાં વાણી અને વિચાર સ્વાતંત્ર પર અંકુશ મુકવામાં આવે છે. રાજકીય પક્ષો પર અંકુશો મુકાયા અને નેતાઓને ધાક ધમકીઓ આપી જેલમાં પુરી ચુપ કરવામાં આવ્યા છે.

છાપાઓ સેન્સરના તથા સરકારની હેરાનગતીના ભોગ બને છે. ન્યાયના ક્ષેત્રમાં આજ સુધી સત્તાની દખલગીરી નહોતી તે પણ હવે શરૂ થઇ છે. બંધારણ જે લોકોના ભલા માટે ઘડાયું હોય છે એની પણ અવગણના કરવામાં આવે છે. સત્તા જ્યારે લશ્કરે સ્વીકારી ત્યારે કહેવામાં આવતું કે આ લશ્કરી રાજ્ય તાત્કાળીક કામ ચલાવું છે પણ એનો અંત હજી તો નથી દેખાતો.

શાંત દ્રષ્ટાઓ

આ બધામાં દુઃખદ અને ત્રાસજનક બીના એ છે કે જેઓ પોતાને પ્રજાસાશનવાદી તરીકે ઓળખાવે છે તેઓ આ બધા જુલ્મોને શાંતીથી જોયા કરે છે અને વળી કેટલાક તો એ લશ્કરી રાજને મદદરૂપ પણ બને છે. અને એવા દેશો સાથેનો સંબંધ ચાલુ જ રખાય છે. નવા નવા કરારો થયા કરે છે. આવા વર્તનના બચાવમાં કહેવામાં આવે છે કે, દેશે સુંદેશા સભ્યોની ધારાસભા જે કાંઇ કરે એને અમે શું કહી કે કરી શકીએ? મોટા પ્રજાસાશક દેશો કામ્યુનીઝમના ડરને લઇ આ લશ્કરી સત્તા સામે પ્રખર વિરોધ નથી કરતા. આ મોટા દેશોએ એ જાણી લેવાની જરૂર છે કે પ્રજાશાસનના મૂળમાં તેઓ ઘા મારી રહ્યા છે.

મોટા દેશોના આવા વર્તનને લીધે એ રશીયાના દેશો પર તેની ઘણી ખરાબ છાપ પડી છે. અને એશીયાની પ્રજા વિચારતી થઇ છે કે પ્રજાશાસન વાદ તેમને માટે સારો છે કે ખરાબ.

હીંદમાં કે જ્યાં પ્રજાશાસનવાદી ધારાસભા ઘણા મોટા પ્રમાણમાં છે ત્યાં પણ હવે લોકો ચીંતા કરતાં થયા છે અને એક નવા માર્ગની શોધમાં પડયા છે. કેટલીક સુચનાઓ આ બારામાં કરવામાં આવી હતી અને તેને ઘણી બારીકાઇથી સમજવાની જરૂર રહે છે. આમાં જાણીતા સર્વોદય પક્ષના નેતા શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણ કે જેમને સુચના કરતાં જણાવ્યું છે કે બધા પક્ષો કે જે સામ્યવાદ અને સમાજવાદમાં માનતા હોય તેઓએ હવે એક પક્ષમાં ભળી જવુ જોઇએ.

બીજા શ્રી રાજગોપાલાચારી કે જેઓ હીંદના માજી ગવરનર જનરલ છે તેઓએ કોંગ્રેસ વિરૂદ્ધ એક નવો પક્ષ સ્થાપ્યો છે.

જાણીતા પ્રજા સોશ્યાલીસ્ટ નેતા આચાર્ય કૃપલાલીનું કહેવું છે કે પક્ષીય સત્તા ન સ્થાપતાં એક રાષ્ટ્રીય સત્તા હોવી જરૂરી છે.

ડીકટેટરશીપના કારણો

હીંદની પ્રજાના નેતાઓ તરફથી થએલી આ સુચનાઓનો વિચાર કરીએ તે પહેલા ડીકટેટરશીપના કારણોનો અભ્યાસ કરવાની ઘણી જરૂર છે. ડીકટેટરોએ પ્રજાને હમેશા એમ કહ્યા કર્યું છે કે તેઓ પ્રજાશાસનવાદના વિરોધી નથી. ફકત સત્તા હસ્તક કરવાનું કારણ એ જણાવે છે કે નેતાઓ અને સરકારમાં લાંચરૂશ્વત ખોરી ઘણી વધી ગઇ હતી. પ્રજાએ આનો વિરોધ ન કર્યો કારણ તે પણ લાંચરૂશ્વત ખોરીના વાતાવરણથી કંટાળી હતી અને તેમની જાણમાં બીજો કોઇ રસ્તો તેઓ જોતા નહતાં. રાજકીય પક્ષો અને એના નેતાઓના વચનો છતાં લાંચરૂશ્વત ખોરી કાબુમાં નહોતી લાવી શકાઇ. પ્રજા એ નથી સમજતી કે લશ્કરી સત્તા નીચે પણ લાંચરૂશ્વતખોરી ઘણી ચાલે છે.

ઘણા દેશોમાં લશ્કરી સત્તા નીચે પણ પ્રજા હવે ત્રાસતી જણાય છે. આમ છતાં ફકત લાંચરૂશ્વત ખોરી જ નહી પણ બાવોમા ઉછાળો તથા સત્તાધીશોના બેદરકારી ભર્યો વળણ તથા મૂર્ખતા ભર્યો બે જવાબદાર રાજકીય પક્ષોને લીધે લશ્કરી સત્તા અસ્તીત્વમાં આવી છે.

આશા એમ રાખવામાં આવે છે કે દુનીયાના આ અનુભવોથી હીંદ ચેતશે અને પોતાના ઘર આંગણાનો સડો દુર કરવા પ્રયત્નશીળ બનશે. એટલુ કબુલવું જ પડશે કે બીજા દેશો પ્રમાણે હીંદમાં પણ લાંચરૂશ્વતનું જોર ઓછું નથી. છતાં હીંદની સરકાર માટે એટલુ કહી શકાય કે આ બધી બદીઓના નાશ માટે તેને ઘણા સખત પગલા ભર્યા છે. હીંદની સરકારે એક એવા કમીશનની જોગવાઇ હાલમાં કરી છે કે જેને પરીણામે લાંચરૂશ્વત પર અંકુશ મુકી શકાય. આ કમીશન પ્રમુખની સત્તા નીચે રહેશે અને તે બધાપર ધ્યાન રાખશે.

આમ છતાં બીજા બધા કરતાં લશ્કરી રાજ માટે સૌથી વધુ જવાબદાર રાજકીય પક્ષો છે. દાખલા તરીકે ફ્રાંસમાં પ્રજાસત્તાકનો નાશ થયો એનું કારણ એ છે કે છેલ્લા વિશ્વ યુદ્ધ પછી ત્યાં ઘણા રાજકીય પક્ષો અસ્તીત્વમાં આવ્યા છે અને લોકો પર પોતાના વર્તનની શું અસર થાય છે તે જોયા કે જાણ્યા વગર લડયા જ કરતાં હતાં. ફ્રાંસનો રેકોર્ડ છે કે એને એક વરસમાં બે ડઝન સત્તાની ફેરબદલી કરી છે. અને હાલમાં ૨૫મી સરકાર સત્તા સ્થપાઇ છે અને બળજબરીઓ ચાલુ છે. આ પહેલા જે પક્ષીય સત્તા હતી તેની નીતિ અને ધોરણો સારા હતાં અને ઘણા સારા નેતાઓનો તેને સહકાર હતો છતાં તેઓ બહુમતે એક પણ પક્ષને ચુંટી ન શકયા. આથી લશ્કરી રાજ્ય સ્થપાયું.

(ચાલુ)

રેલ સંકટ ફંડ હવે બંધ કરીએ છીએ

રેલ સંકટ માટે અમે જે ફંડ શરૂ કર્યું હતું ત હવે બંધ કરવામાં આવે છે કારણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે હવે મદદની જરૂર રહી નથી. આજ સુધી મળેલા નાણા અમે સ્વામી શ્રી નિશ્ચલાનંદજીને આપ્યા છે. કારણ તેઓ સીધા ત્યાં જઇ જેમને જરૂર જણાય તમને મદદ કરતા. અમારી અપીલને ધ્યાનમાં લઇ જેઓએ પોતાનો ફાળો મોકલ્યો હતો તેમનો આભાર.

ઇજીપ્ટ કરી બતાવે છે!

સુએઝની નહેરનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવામાં આવ્યું, ત્યારે અનેક ગોરા ભવિષ્ય વેત્તાઓ ભવિષ્ય ભાખી બેઠા હતા કે, નહેરનું બધું કામકાજ ઇજીપ્ટના લોકો સંભાળી શકશે નહિ અને એ કીમતી નહેર ધુળ-ધાણી થઇ જશે.

પણ ગોરાઓનો, એ ગુરૂ ભાર ઇજીપ્ટના લોકોએ બહુ સારી રીતે ઉપાડી લીધો છે, તે નીચેની માહિતી ઉપરથી જણાશે.

જુની ગોરી કંપની હેઠળ ૧૯૫૫ના ઓકટોબરમાં રોજનાં ૪૦.૫ જહાજો નહેરમાંથી પસાર થતાં હતાં; ૧૯૫૮ના ઓકટોબરમાં ઇજીપ્ટની વ્યવસ્થા હેઠળ રોજનાં ૫૧.૮ જહાજો પસાર થવા લાગ્યાં. અર્થાત્ ૩૦ ટકા વધારે.

એક દિવસમાં નહેરમાં થઇને વધુમાં વધુ જહાજો લઇ જવાનો જુની કંપનીનો વિક્રમ ૪૭ જહાજોનો હતો. ૧૯૫૮ના માર્ચની ૯મી તારીખે ઇજીપ્ટના લોકોએ એક દિવસમાં ૮૫ જહાજો લઇ જઇને તેથી કયાંય મોટો વિક્રમ સ્થાપિત કર્યો.

ઇજીપ્ટના હાથમાં નહેર આવ્યા પછી એક પણ ગંભીર અકસ્માત થયો નથી; તેને આગલે વર્ષે ચાર ગંભીર અકસ્માતો થયા હતા.

આઠમા કાર્યક્રમ હેઠળ ઇજીપ્ટના લોકો નહેરને અત્યારે ૨૫ ફુટને બદલે ૩૭ ફુટ ઉંડી કરી રહ્યા છે તેથી ૪૫૦૦૦ ટનના જહાજો એ નહેરમાં થઇને જઇ શકશે. આ કામ ૧૯૬૦ના ઓગસ્ટમાં પુરૂં થશે. આની પાછળ ૧૬.૪ કરોડ રૂપિયા ખર્ચ થશે.

પરંતુ નાસર-યોજના હેઠળ નહેરને ૪૫ ફુટ ઉંડી કરવાનું તથા સામસામે બે જહાજો નહેરમાંથી એકી સાથે આવજા કરી શકે તેટલી પહોળી કરવાનું (અથવા સમાંતર બીજી નહેર કરવાનું કામ પુરૂં થશે, ત્યારે રોજના ૨૦૦ જહાજો એ નહેરમાંથી પસાર થઇ શકશે. એ યોજના ૫.૭૦ ૧૬૪ કરોડ રૂપીયા ખર્ચ થશે. જો વિશ્વ-બેન્ક એ માટે લોન આપશે, તો એ કામ પાંચ વર્ષમાં પુરૂં થશે; નહિ તો ૧૦ વર્ષમાં.

નહેરથી ઇજીપ્ટને વાર્ષિક ૪ કરોડ પાઉંડ વિદેશી ચલણની આવક થાય છે (આશરે ૫૭.૬ કરોડ રૂપિયા). અને એ આવક વધતી જ જાય છે. તેમાંથી ચોથો ભાગ નહેરના વિકાસ માટે આંકી રાખવામાં આવે છે. બાકી રહેલામાંથી ૨ કરોડ ૭૦ લાખ પાઉન્ડ નહેરના ચાલુ ખર્ચમાં જાય છે. બાકીના ૩૦ લાખ પાઉન્ડ સરકારને કરવેરા અને નફા ખાતે મળે છે.

૨૪૨ હાંકેડુઓ નહેરમાંથી જહાજો પસાર કરવાનું કામ કરે છે. તેમાંથી ૧૧૫ ઇજીપ્ટના છે. ૨૮ ગ્રીક, ૧૯ પશ્ચિમ-જર્મન, ૬ અમેરીકન, ૧૫ રશિયન, ૧૩ યુગોસ્લાવ, ૧૨ પોલેન્ડના, ૯ ઇટાલીના, ૭ નોર્વેના, ૪ સ્પેનના, ૩ સ્વીડનના, ૨ રૂમાનિયાના, અને એક-એક હોલેન્ડ, દ. આફ્રિકા, હંગરી અને ઇરાનના છે.

સાભાર સ્વીકાર:

ઇસ્ટ લંડન રજપુત ચોહાણ મંડળ, શી. ૧૦–૬

ઇસ્ટ લંડન ગુજરાતી યુવક મંડળ, પા. ૧–૧–૦

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ!

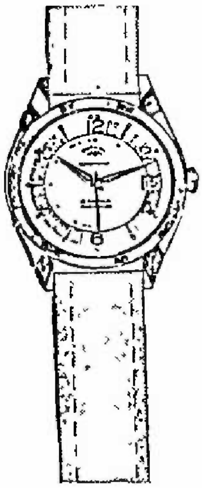

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

* રોમર
* રોટરી
* સેંકો
* રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ.
તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન: ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

હમણાજ આવેલ શીપમેન્ટ

દરેક જાતની અગરબત્તીઓ જેવી કે "ત્રણ રોઝ" ગેટવે ઓફ ઇન્ડીઆ, અસોકાદરબાર, સુંગધી રાણી, ચામેલી, લત્તા મંગેશકર, વાંસંતી, કૃષ્ણ દરબાર વિગેરે. અમારા પ્રાઇસલીસ્ટ માટે લખો. (અમો ફક્ત હીંદની બનાવટનીજ અગરબત્તીઓ રાખીએ છીએ.)

લીલુ આદુ ૯ પેની રતલ
લીલી હળદળ શી. ૧–૦ „
આંબા હળદર શી. ૧–૦ „
મોટી કળી વાળુ લસણ ૧/૩ રતલ

માલ બરોબર પેક કરી મોકલાવીશું.

ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે.

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે. અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:

શેકેલા ચણા, બદામ, એલચી, પૌવાં, મમરા, સેન્ટેડ સોપારી, કાચી સોપારી, શેકેલી સોપારી, ગોળ, આંબલી, કાથો, હીંગ, મસુર, દરેક જાતની દાળો, ચણાનો આટો, અડદનો આટો, પાણીવાળા નાળીએર, વરીઆરી, જીરૂ, લવીંગ, મેથી, રાઇ, અજમો, સુવા, હીમેજ, ધાણા, ધાણા દાળ, આખા મરચાં, નારીયેળનો ભુકો, રાજગરો, ખસખસ, હળદળ, વિગેરે.

K. HARIBHAI & SONS

(PTY) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલેશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિક્ટોરીયા, ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો:

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬,
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ"

ટેલીફોન: ૪૭૯૮૮
૪૭૪૫૩

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટર્ડ ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અથાણ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ પેની ૮ રતલ, લસણ શી. ૧–૩ રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બારકીટ ગોળ શી. ૧૦–૬ લાંબી અને સ્કવેર બારકીટ શી. ૧૧–૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સ્યુટ, ડાઈનીંગરૂમ સ્યુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વગેરે કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઇ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ: ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ: ૩૬૪૧૩.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વાર્તા

જીંદગીની થાપણ

લેખક : શ્રી દત્ત રઘુનાથ કવઠેકર

[હપ્તો ૧ લો]

“ઉમેશની વહુ પિયર જવાનું કહે છે, અને દિવાળી પછી પાછી આવવાની છે...તેને માટે એકાદ બે લુગડાં લાવવા પડશે; ને એના છોકરા માટે પણ કંઇ કપડાં કરાવવા પડશે.”

પલંગમાં પડયાં પડયાં નાનાએ પોતાની પત્ની—નાની—પ્રત્યે સહેજ ત્રાંસી નજરે જોયું, અને મોં ફેરવી લઇ ભીંત તરફ પડખું ફરી ગયા.

“સાંભળો છો કે?—મોટાની વહુના યે લુગડાં ફાટવા આવ્યા છે. કહે છે કે બહાર જતાં અને લજવાવું પડે છે...”

આ વખતે નાનાનો મિજાજ ગયો. ગુસ્સામાં તે સુતેલા બેઠા થઇ ગયા અને નાનીના ચહેરા તરફ તાકીને જોતાં, હાથ લંબાવી તે બોલ્યા :

“તારે શરમાવું જોઈએ આ કહેતાં... બહાર જતાં બિચારીને લજવાવું પડે છે કેમ! પોતાના પતિઓને કેમ કંઈ નથી કહેતી તારી વહુઓ? ખોર આપી કહી કઢાવી લેવાનું જ શીખ્યા છે મારા બેટાઓ! મેં શું ગુલામીખત લખી આપ્યું છે? બાપ થયો એટલે મેં શું પાપ કર્યું? અરે, એમને જરા કહે તો ખરી કે હજી મારો કેટલોક જીવ લેવો છે...ઘરડે ઘડપણ ચાર દિવસ તો મને સુખશાંતિથી જીવવા...દો.”

નાની બે ડગલાં પાછળ હઠી ગયાં. તેમનું મોં પડી ગયું. પોતાના પતિનો સ્વભાવ હમણાંનો કેમ બગડતો જાય છે એ તેમને સમજાતું નહોતું. તેમણે તેમના બદલાતા જતાં સ્વભાવનું પૃથક્કરણ કરવાનો કદી પણ પ્રયત્ન કર્યો નહોતો. અને જો કદાચ તેમણે તેમ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ હોત તોયે તેમને તેમાં સફળતા સાંપડી ન હોત તેમની દ્રષ્ટિએ તો તેમને પોતાનો સંસાર આદર્શ લાગતો હતો.

ત્રણે પુત્રોના લગ્ન થઇ ચુકયાં હતાં. પૈસેટકે તેમજ અન્ય સર્વ વાતે તેમનો સંસાર સુખી હતો.

ઘરમાં બાળકોની ખોટ નહોતી. વહુઓ પણ સ્વભાવે ગરીબ મળી હતી. પોતાના જીવન દરમીયાન, પોતાની યુવાવસ્થામાં, જે સુખ છોકરાઓ ભોગવી રહ્યા છે, પોતાને જે ખાવા-પીવા ન મળ્યું તે આજે વહુઓને મળે છે, અને વહુઓ પોતાના પતિને વળગેલી રહે છે એ જોઇ નાનીને એટલો બધો સંતોષ થતો હતો કે કહેવાની વાત નહિ. બધી જ વાતે તેમને આનંદ હતો. દીકરાઓ વહુઓનો હાથ ઝાલી સિનેમામાં જાય તોયે તેમને આનંદ અને ઘરકામ રઝળતુ રાખી યુવાન વહુઓ પોતપોતાના પતિઓ સાથે પોતાના સ્વતંત્ર ઓરડાઓમાં આમોદપ્રમોદ કરતી બેઠી હોય તો યે તેમને આનંદ! તેમને થતું, આજ તો તેમની ઉંમર છે મોજ કરવાની! સંસારના તમામ જવાબદારી માબાપને માથે નાંખી પોતાના પુત્રો અને પુત્રવધુઓ બેફિકર બની હસીરમીને નિશ્ચિંત જીવે જીવન ગુજારે એમાં જ તેમને જીવનની ધન્યતા દેખાતી. પોતાની સંસારવેલને સુંદર ફળફુલોથી લચી પડતી જોઇ આનંદ અનુભવી રહેલાં નાનીને પતિના આવા તોછડાં વર્તનનું રહસ્ય સમજાયું નહિ. પતિના ક્રોધભર્યો શબ્દો સાંભળી તેમનું મોં ઉતરી ગયું. પતિ પ્રત્યે સ્થિર દ્રષ્ટિએ જોતાં તેમણે કહ્યું :

“આમ ગુસ્સે કેમ. થાવ છો? હમણાં તમે આવા કેવા થઇ ગયા છો?...છોકરાઓ આપણાં જ છે ને, પારકાં થોડા જ છે! આપણે એનો વિચાર ન કરીએ તો બીજું કોણ કરવાનું છે? અને એ બિચારાં આપણી પાસે ન માગે તો કોની પાસે માગવાનાં છે?...તેમને ખાતર તો...”

“બસ, બસ, બહુ થયું તું જ્યારે ત્યારે એમની તરફદારી કરતી આવે છે ત્યારે મારો જીવ એવો ઉકળી ઉઠે છે કે કહેવાની વાત નહિ.” એમ કહી જેવું તેમણે મોં ફેરવ્યું કે તરત જ તેમની નજર અજાણતાં જ નાનીના લુગડા તરફ ગઇ.

નાનીનું લુગડું ઠેકઠેકાણેથી ફાટી ગયું હતું. એ એકનું એક લુગડું નાની વરસેક દિવસથી ઉલટાવી સુલટાવી ને વાપરતા હતા. તેવા જ જુના કપડાના ચોળી પણ નાના આજ વરસેક દિવસથી નાનીને પહેરતાં જોતાં આવ્યા હતાં. તેનો તે જ તેમનો એકનો એક સાદો પહેરવેશ, નાની, જીવનનાં સર્વ સુખોનો ઉપભોગ કરી તૃપ્ત થયેલાં જીવની પેઠે પહેરતા આવ્યા હતા. તેમના તે સાદા પહેરવેશમાં નહોતું સૌંદર્ય કે નહોતું આકર્ષણ. જો કે ચિત્તને આકર્ષે એવું સૌંદર્ય આજે ભલે નાનીનાં અંગમાં નહોતું, તો યે તેમના શરીરના બાંધામાં એક પ્રકારનું દેહસૌષ્ઠવ તો હતુ જ. તેમના દેહકાયમાં પરિપકવતાની છાયા હજી લપાઇને બેસી રહી હતી.

પોતાની પત્ની તરફ એકવાર જોઇ લઇ નાના પલંગ પરથી ઉઠયા અને પાસેની ખુરશીપર બેસતા બોલ્યા :

“છેલ્લા બાર મહિનાથી તુ આ એકનું એક લુગડું પહેરે છે ને! અને ચોળાને ય હું ઘણું છું કે એટલો જ વખત થવા આવ્યો હશે! તારે શું લુગડું ચોળી નથી જોઇતા? વહુઓને વરસમાં ત્રણ ત્રણ વાર બધું જોઇએ, બહાર જવા માટે જ્યોર્જેટની સાડીઓ જોઇએ, તો શું તને તેમાંનું કંઇ નથી જોઇતું? તું શું આટલામાં ઘરડી થઈ ગઇ? હું યે શું વૃદ્ધ થઇ ગયો?... આપણી ભાવનાઓની, આપણા અરમાનોની શું હોળી થઇ ગઇ?”

“બળી તમારી વાતો! હવે આપણી તે કંઇ ઉંમર છે ઠાઠઠેરા કરવાની! દીકરી જેવી વહુઓ જ હવે તો પહેરી ઓઢીને ફરે એમાં આપણે આનંદ માનવાનો...”

નાના ઉદ્વેગથી ઉભા થઇ ગયા અને ચીડાઇને બોલ્યા :

“તારી આ મોટપણની વાતો હવે બંધ કર! છત્રીસ છત્રીસ વરસ સુધી સંસાર ચલાવ્યો; જીવનનાં તમામ સુખોને તિલાંજલી આપી. પાઇ પાઇ કરી પૈસો ભેગો કર્યો; શરૂઆતના ચાર પાંચ વર્ષ બાદ કરતાં, તું જ વિચાર કર કે, મેં મારે માટે શું કર્યું અને તારે માટે ય શું કર્યું? ખરૂં કહું, મને તો આ બધું છોડી તારી સાથે કયાંક દુર જતાં રહેવાનું મન થાય છે. મન કંઇ હજી મરી નથી ગયું, શરીર પણ હજી કંઇ એવું દુબળુ પડયું નથી, અને જીવનનાં સુખોનો ઉપભોગ કરી શકાય એટલા પૈસા યે આપણી પાસે છે; તો તે છે ત્યાં સુધી જીવી લેવું અને પછી સુખે મરવું...

નાનીને પતિના બોલવાનો ભાવાર્થ સમજાયો નહિ. તે તેમના ચહેરા તરફ જોઈ રહ્યા. એ જ વખતે પોસ્ટમેને બારણામાં પત્ર નાખ્યો. નાનીએ તે લઇ નાનાને વાંચવા આપ્યો.

“આ અમારા ત્રીજા ચિરંજીવી!—” પત્ર હાથમાં લઈ આમથી તેમ ફેરવતાં નાના બોલ્યા : “એમનું સવાત્રણસો રૂપીયામાં, ધણીવણીયાણી અને એક પાંચ વર્ષનાં બાળકનું, કહે છે કે પુરૂં થતું નથી! એમને લાગે છે કે બાપે પોતાના ત્રણસો રૂપીયાનાં પેન્શન માંથી વખતોવખત પોતાને મદદ કરવી જોઇએ! અને...અહીંના બે દીકરાઓ અડધો અડધો પગાર પણ બાપના હાથમાં મુકતાં નથી! હૈયાહોળી બધી બાપને માથે અને અમનચમન દીકરાઓ ઉડાવે! વાહરે દુનીયા!” એમ બોલતાં બોલતાં નાનાએ પત્ર ફોડયો; વાંચ્યો, અને નાની પર તે ફેંકતા બોલ્યા :

“લે વાંચ! તારી પુત્રવધુને હહાડા રહ્યા છે; તેનાથી કામ થતું નથી; રસોઇપાણી અને પોતાની પત્નીની સેવાસુશ્રુષા કરવા માટે તેમને કોઇ નોકરડી જોઇએ છે...જે મારી પાસે છે—તેમની તાબેદાર મા! તેને મહેનત-મજુરીના પૈસા આપવાની જરૂર નથી...! જાવ ત્યારે! દીકરાએ અને વહુએ તને તેડાવી છે...પૈસાની યે તેમને રોજની તંગી જ છે...”

“તેમનો હાથ ભીડમાં હશે—”

“હા...! તેમનો હાથ ભીડમાં હશે જ, કેમ ન હોય! સ્વાર્થી...દંભી! ગધેડાઓને મેં હજારો વાર કહ્યું છે કે, ભાઇઓ, હવે તમારો બાપ હજાર પાંચસો કમાતો નથી. બે જ જણનું પૂરૂં થાય એટલું જ પેન્શન તેને મળે છે. તમારો ભાર તમે ઉપાડશો તો મારા જીવને કલેશ નહિ થાય...પણ મને એ છોડે શાના! તેમને તો હજી મારા પ્રોવિડન્ટ ફંડની પંદર વીસ હજારની રકમ દેખાય છે...તેનો એક વાર નિકાલ થઇ જાય કે પછી જો મજા...આ જ તારા ચિરંજીવીઓ અને આ જ તારી દીકરી જેવી વહુઓ કેવી તારાથી દુર ભાગે છે તે તું જોયા કરજે...”

નાના બોલ્યે જ જતા હતા. આ અને આવા જ પ્રકારની અનેક વાતો હમણાંની નાનાએ નાનીને અનેકવાર કહી સંભળાવી હતી, પરંતુ તે આજુ બાજુમાં કોઇની હાજરી ન હોય ત્યારે સંભળાવી હતી! પણ, આજે નાના તડને ફડ સંભળાવ્યે જતા હતા. આજુબાજુમાં વહુઓ હરતી ફરતી હશે અને પોતાની સાફ સાફ વાતો સાંભળતી હશે એનો તેમને ખ્યાલ હશે કે નહિ તે તો કોણ જાણે, પરંતુ આજે જાણે નાનાને કોઇની પરવા ન હોય તેમ તે બોલતા હતા.

નાનીનો જીવ પડીકે બંધાયો હતો. તે પુતળા જેવા નાના તરફ ટગરટગર જોઇ રહ્યા. આખરે કંઇક હીંમત એકઠી કરી તે સહેજ આગળ ગયા અને નાનાને ખભે હાથ મુકી ધીમે સ્વરે બોલ્યા :

“જરા ધીમેથી બોલોને! ઘરમાં કોઇ સાંભળશે તો તેમને કેવું લાગશે? આજસુધી જે પ્રેમથી આ બધો સંસાર વ્યવહાર નભાવતાં આવ્યા તેના પર પાણી ફેરવાય એવી જ શું તમારી ઇચ્છા છે?”

“આઘી ખસ અહીંથી. મને હમણાં તો તારા પર જ ગુસ્સો આવે છે, તારો જીવ જ છોકરાઓના સંસારમાં ચોંટેલો છે. મારી તને પરવા જ કયાં છે? હું ઘરમાં હોઉં તો યે શું અને ન હોઉં તો યે શું, બધું સરખું જ છે.” આટલું બોલી નાના સહેજ અટકયા અને નાની તરફ ધારીને જોતાં પુન : બોલ્યા : “તને મેં કંઇ હજારો વાર કહ્યું હશે કે જરા ટાપટીપથી રહેતી જા, મારી નજરમાં વસે એવો ચોટલો—ચાંદલો કરતી જા, જરા મારી પાસે આવીને બેસતી જા...જરા...પણ મારૂં સાંભળે છે જ કોણ? તું તો મારાથી દુરની દુર ભાગતી ફરે છે!

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

અરે...કપાળમાં ચાંદલો કરવાનું લખ્યું છે ત્યાં સુધી તો હું જીવું છું એનો ખ્યાલ રાખી નિયમિત ચાંદલો કરતી જા! મારા મર્યા પછી..."

"જુઓ, એવું અપશુકનિયાળ કંઇ બોલતાં નહિ. તમને તો કંઇ વિચાર જ નથી...પણ લોકો તો વાતો કરે કે ઘરડે ઘડપણ આ લોકો લઇ શું બેઠા છે?"

"લોકોને નકામો શા માટે દોષ દે છે? સૌથી પ્રથમ તો તું જ બોલે છે! આખો દિવસ તારા છોકરાં અને અને તારી વહુઓમાંથી જ તું ઉંચી નથી આવતી ને! પણ યાદ રાખજે, એક દિવસ તું બરાબરની પસ્તાઇશ! એકાદ દિવસ હું જ્યારે આ ઘરબાર છોડીને નીકળી પડીશ ને ત્યારે જ બધી ખબર પડશે, યાદ રાખજે!"

"મને છોડીને જશો!" નાની સસ્મિત વદને બોલ્યા: "જવાશે?"

નાનીને થયું કે પોતાના સ્મિત અને શબ્દની પતિ પર અસર થશે, કારણ કે પોતાના પર પતિનો નિરતિશય પ્રેમ છે, એવી તેમને અટલ શ્રદ્ધા હતી છેલ્લાં ત્રીસ વર્ષમા નાના નાનીથી કદી વિખુટાં પડ્યા નહોતા. આ ઉમરે પણ નાની નજરે ન પડતાં તેમનો જીવ ઉડી જતો નાની એ નાનાનું સર્વસ્વ હતાં. પોતાના સિવાય પતિના જીવને કયાં યે ચેન પડશે નહિ એવી તેમને સંપુર્ણ શ્રદ્ધા હતી. અને એટલે જ તેમણે ફરી કહ્યું:

"મને એકલી મુકીને જવાશે?" એમ કહી તે ફરી હસ્યાં અને બોલ્યા: "ખરૂં કહોને, પેનશન પર ઉતર્યા પછી આ તે તમને કેવો વિચિત્ર રોગ લાગુ પડયો છે?"

"રોગ? આને તું શું રોગ કહે છે?" નાનાનો જીવ અકળાઇ ઉઠયો. મનમાં જાગેલું તોફાન તેમનાથી સમાવી શકાયું નહિ. પોતાની પત્ની જેવી પત્નીને પણ પોતાના મનની વાત સમજાય નહિ, પોતાના ઉંડે ઉંડે અકળાઇ રહેલા જીવની કલ્પના પણ ન આવે, એ વાતનું તેમને ભારે આશ્ચર્ય થયું. આથી તે ગુસ્સે થઇ ગયા–ખુબ જ ગુસ્સે થયા અને કોટ ટોપી પહેરી ઘરની બહાર નીકળી ગયા.

નાનીને થયું કે નાના કલાક અડધા કલાકમાં પાછા આવશે. તેમણે હજીરનાન પણ કર્યું નહોતું. રોજનો નિયમ એવો હતો કે દસ વાગ્યે છોકરાઓ જમવા બેસી જતાં. છોકરાઓની એ પંગતમાં નાના પણ સામેલ થઇ જતાં, અને જમા થતાં વહુઓ પણ બેસી જતી. નાની સૌના જમ્યા બાદ જમતાં. પોતાના પુત્રોને, પતિને, પૌત્રોને અને વહુઓને સાથે બેસી જમતાં જોવામાં નાનીને અનેરો આનંદ આવતો.

દસ વાગવા આવ્યા તો યે નાના ઘેર આવ્યા નહિ. અગિયાર થયા, બાર થયા. એક વાગ્યો તો યે નાના ઘેર આવ્યા નહિ આખા ઘરની જમણવાર પતી ગઇ. માત્ર નાની નાનાની વાટ જોતાં ચીંતાગ્રસ્ત બેસી રહ્યાં. બપોર વિત્યા, સાંજ પડી, રાત્રી થઇ તો યે નાનાનો પત્તો નહોતો. અંતે નાનીની ચીંતા જોર વધી ગઇ. તેમણે પુત્રોને બોલાવી કહ્યું:

"જાવ ભાઇ, તમારા પિતાને ગમે ત્યાંથી શોધી કાઢો જુઓ. કોઇને ત્યાં બેઠા હોય તો બોલાવી લાવો. તેમને હાથ જોડીને કહો કે નાની તમારી રાહ જુએ છે, તમારા આવ્યા સિવાય જમવાની ના કહે છે...ગુસ્સે થતાં તો તેમને કદી આવડયું નથી અને આજે આ શું ભુત તેમના મન માં ભરાઇ બેઠું!" છેલ્લું વાક્ય તો તેઓ સ્વગત જ બોલતાં ન હોય તેમ માત્ર હોઠ ફફડાવીને જ બોલ્યા. આગલે દિવસે નાનીને એકાદશીનો ઉપવાસ હતો. તેમાં આજનો આ ઉપવાસ ઉમેરાયો. તેમનો જીવ એકદમ અકળાઇ ઉઠયો હતો. પેટમાં ચુંથાડો થવા લાગ્યો હતો અને મનમાં વિચારોનું તાંડવ મચ્યું હતું. આ ઉમરે પોતાના પર નિરર્થક ગુસ્સે થઇ પતિ આખો દિવસ બહાર વિતાવે એ વાતનું તેમને ભારે દુઃખ થતું હતું. વહુઓની સમક્ષ તેઓ લજ્જાને કારણે અધમુઆ જેવા થઇ ગયા હતા.

અપુર્ણ.

પરચુરણ

—હીંદની એયર ઇન્ડીયા કંપનીના એકાદ બે એરોપ્લેનોને અકસ્માત થતા એયર ઇન્ડીયા વિશે લોકોને ખોટા ભયનો ખ્યાલ આવી ગયો હતો. પરીણામે લોકો બ્રીટીશ યા બીજી કંપનીના વિમાનોમાં પોતાની સીટો બુક કરાવવા દરોડો પાડતાં. હાલમાં એક બ્રીટીશ કંપનીના વિમાનને મુંબઇ થી થોડે દુર ગયા પછી અકસ્માત થતાં બહુંજ મુશ્કેલી પછી સહી સલામત ફરી મુંબઇ ઉતર્યું. આ જોઇ લોકો ની ખોટી માન્યતા એયર ઇન્ડીયા માટેની દુર થવા પામી છે.

—સરકારની સહકારી ખેતી વિશેની વલણ જાણીતી છે. આ પછી હવે સરકારે નક્કી કર્યું છે કે પ્રત્યેક પ્રાંતોમાં ખેતી શિક્ષણ માટે કેન્દ્રો ઉઘાડવામાં આવે અને ખેતીનું જ્ઞાન વધારવામાં આવે. અને તે દ્વારા ખેડુતોને સલાહ સુચના અને માર્ગદર્શન અપાય.

—કેરળમાં ચાલી રહેલી ચળવળને પરિણામે જેલોની અછત જણાતા ખાનગી મકાનોમાં લોકોને કેદ રાખવા માં આવે છે.

સામાજીક ખબરો

શ્રી ઈસ્ટ લંડન ગુજરાતી યુવક મંડળ

ઉપરોકત સંસ્થાની પહેલી વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ ગુરૂવાર તા. ૨–૭–૫૯ ના રોજ શ્રી ઇશ્વરલાલભાઇ વીઠલના પ્રમુખ પદે મળી હતી. પ્રભુ પ્રાર્થના થી શરૂઆત કરી. મંત્રીશ્રી ભાણા ભાઇ વલ્લભ તરફથી રીપોર્ટ તથા કોષાધ્યક્ષ શ્રી મગનભાઇ પ્રેમજી તરફથી સરવૈયુ રજુ થયું હતું જેના સ્વીકાર બાદ આવતા વર્ષ માટે નીચેના કાર્ય-વાહકો નીયુકત થયા હતા.

અધ્યાયપકો: પ્રમુખશ્રી: છગનભાઇ લાલા, ઉપ-પ્રમુખ: હરિભાઇ લલ્લુ, માનદ્-મંત્રી: મણીલાલભાઇ પ્રેમજી, ઉપ-મંત્રી: નારણભાઇ પરશુ, ખજાનચી: ઠાકોરભાઇ દુલ્લભ. કમીટી સભ્યો: ઇશ્વરલાલ વિઠ્ઠલ, મગનભાઇ પ્રેમજી, ભાણાભાઇ વલ્લભ, ભાણાભાઇ જીવન, ઉત્તમભાઇ ભીખા, નારણભાઇ પરશુ જીના, વલ્લભભાઈ હરિ. ઓડીટર્સ: મગનભાઇ નારણ અને ભાણા ભાઇ જીવન.

શ્રી ઈસ્ટ લંડન રજપુત ચૌહાણ મંડળ

ઉપરોકત સંસ્થાની ૧૫મી વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ રવીવાર તા. ૫–૭–૫૯ ના બપોરે શ્રી પ્રેમજીભાઇ દુલ્લભના મકાને શ્રી ભગુભાઇ જીવનના પ્રમુખ પદે મળી હતી. પ્રભુ પ્રાર્થનાથી શરૂ-આત કરી મંત્રીશ્રી તરફથી રીપોર્ટ તથા કોષાધ્યક્ષ તરફથી સરવૈયુ રજુ થયું હતું. જેના સ્વીકાર બાદ, આવતા વર્ષ માટે નીચેના કાર્યવાહકો વિયુકત થયા હતા.

પ્રમુખ: ભગુભાઇ જીવન, ઉપ-પ્રમુખ: ડાયાભાઇ કરસનભાઈ, માનદ્-મંત્રી: મણીલાલભાઇ, પ્રેમજી, ખજાનચી: ઠાકોરભાઇ દુલ્લભ.

કમીટી સભ્યો: પ્રેમજીભાઇ દુલ્લભ, વલ્લભભાઇ કરસન, ઇશ્વરલાલભાઇ વિઠ્ઠલ. ઓડીટર્સ: ભાણાભાઇ જીવન અને ઇશ્વરલાલભાઇ વિઠ્ઠલ.

શ્રી સુરત આર્ય ભજન (સંગીત) મંડળ ડરબન

અખંડ કીર્તન સપ્તાહ

(ભજનો અને ધૂન)

ઉપરોકત મંડળ તરફથી સંવત ૨૦૧૫ના શ્રાવણ વદ એકમ (૧) ને બુધવાર તા. ૧૯–૮–૧૯૫૯ના દિને સવારે ૭ (૬) વાગેથી શ્રાવણ વદ આઠમ (૮) ને બુધવાર તા. ૨૬–૮–૫૯ના દિને સાંજે પુર્ણાહુતિ સુધી "અખંડ કીર્તનનો સપ્તાહ" ઉજવવાનો કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો છે. તો એ પ્રસંગે દરેક ભાવિક ભાઇઓ તેમજ બહેનોને પધારવા ખાસ આગ્રહભરી વિનંતી છે.

સ્થળ: "સપ્તાહ મંદિર" શ્રી વી. એન. નાયકની બીલ્ડીંગના પહેલે માળે. ૧૧૪/૧૧૬ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન, નાટાલ.

કાર્યક્રમ: સંવત ૨૦૧૫ના શ્રાવણ વદ એકમ (૧) ને બુધવાર તા. ૧૯–૮–૫૯ને સવારે ૭ (૬) વાગે શ્રી રમણલાલ પ્રાણશંકર જોષીના શુભ હસ્તે પૂજન વિધિથી "અખંડ કીર્તન સપ્તાહ"નો આરંભ કરવામાં આવશે. અને પુર્ણાહુતિ સુધી અખંડ કીર્તન (ભજનો) ચાલુ રહેશે.

સમુહ પ્રાર્થના-કીર્તન: આરતી પહેલાં ૫૧ (૦૧) કલાક એટલે બરા-બર ૭ (૬) વાગે, સવારે અને સાંજે સમુહ પ્રાર્થના ધુન થશે. જેમાં કીર્તન કારો "ૐ નમો ભગવતે વાસુદેવાયઃ" મહામંત્ર જાપની ધુન ગાશે, તેમની સાથે સર્વ પ્રેક્ષકો પણ ધુન ગાવામાં સાથ આપી શકશે. ભાવિક જનતાને સમુહધુનનો ખાસ લાભ મળે એવા ઈરાદાથી આ કાર્યક્રમ રાખવામાં આવ્યો છે.

આરતી: દરરોજ સવારે અને સાંજે બરાબર સવા ૭ (૬) વાગે શરૂ થશે.

પુર્ણાહુતિ: "અખંડ કીર્તન સપ્તાહ"ની પુર્ણાહુતિ, પુજન-હવન-ક્રિયા સંવત ૨૦૧૫ના શ્રાવણ વદ આઠમ (૮) ને બુધવાર તા. ૨૬–૮–૫૯ને દિને બપોરે બરાબર ત્રણ (૩) વાગે શરૂ થશે, અને (૬) વાગે (સમાપ્તી) બીડુ હોમવામાં આવશે.

શ્રી કૃષ્ણ જયંતી: શ્રી કૃષ્ણ જયંતી નિમિતે ભજન-કીર્તન બુધવાર તા. ૨૬–૮–૫૯ની રાત્રે આઠ (૮) વાગેથી રાતના એક (૧) વાગ્યા સુધી એજ સ્થળે કરવામાં આવશે.

લેખીત જાપ: ચાલુ સાલથી લેખીત મહામંત્ર જાપની શરૂઆત કરવામાં આવશે. જે લખવા માટે વિદ્યાર્થી બંધુઓને ખાસ ભલામણ કરવામાં આવે છે. તે લેખીત જાપો શ્રી ભદ્ર આશ્રમ, અગર પુનીત સેવા આશ્રમ ઉપર મોકલવામાં આવશે.

ખાસ નોંધ: કીર્તનમાં ભાગ લેવા ઇચ્છા રાખનાર ભાઈઓએ તા. ૧૨-૮–૫૯ સુધીમાં મંત્રીને મળી યોગ્ય ખોલાસો મેળવવો, અને સપ્તાહ અંગેના નીયમોનું બરાબર પાલન કરવું.

ભાણાભાઇ (મંગળદાસ) ભીખાભાઇ,
(પ્રમુખ)
કેસવભાઈ ભીખાભાઇ,
(મંત્રી)

સ્ટોલ નં. ૪૧ ઈન્ડીયન મારકેટ, વિકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

નવા ક્ષિતિજોની શોધમાં

વિલફ્રેડ વેલોક

આપણે એક એવા યુગમાં આવી પહોંચ્યા છીએ કે સંસારના સાધનો અને એની ગતિ એ એને પરમ આવશ્યક બનાવ્યું છે કે, પ્રત્યેક દેશના લોકોએ એ જાણી લેવાની જરૂર છે કે તેના પાસેના અને દુરના પાડોશી દેશો શું કરે છે અને કેવો વિચાર ધરાવે છે, તેમના રોજીંદા જીવનનું શું મુલ્ય છે. કેવા મુલ્યને તેઓ આદરથી જુએ છે. અને તેમની સભ્યતાં કેટલી ટકાવું અને સંતોષ આપનારી છે.

હું એ વાતની કલ્પના કરૂં છું કે, એવા ઘણા ભારતીઓ છે કે જેઓ પશ્ચિમી સભ્યતાનો વિચાર કરતાં, વિપશતા એ વાત પર વિચાર કરતા કે ધન અને ભૌતિક મૂલ્યો પર, કે જેને પશ્ચિમમાં "માલ અને સેવાઓનો ઉપભોગ" કહેવાય છે, આ સભ્યતા કેટલુ બળ આપે છે, અને તેઓ વિસ્મય થતા હશે કે, ભૌતિક અને આધ્યાત્મિક મુલ્યો કે પરસ્પર સંબંધ ના વિષયમાં ગાંધીજીની શિક્ષા પશ્ચિમ માટે કાંઇ અર્થ ભરી છે કે કેમ? સાથે સાથે પશ્ચિમમાં પણ એવા ઘણા છે અને તેમાંનો હું પણ એક છું, જેઓ જોય છે કે પશ્ચિમી જીવન મુલ્ય ઘણા ભારતીઓ માટે બહુ આકર્ષક છે, અને કંઇક એ વાતનો ડર છે કે, ભારત અને બીજા પુર્વના દેશો આ પશ્ચિમી મુલ્યો પાછળ દોટ મુકી અને પોતાના પ્રાચિન આધ્યાત્મીક મુલ્યો કો, જે મુલ્યો ગાંધીજી અને બીજા મહાન માનવીઓ તથા દષ્ટાઓએ સ્થાપીત કરવા પ્રયત્નો કર્યો હતાં એને નજરેથી નિચા ઉતારી દે.

પુર્વની પ્રજાએ એ જાણી લેવું જોઇએ કે પશ્ચિમમાં આજે જે ભૌતિક વાદ છાયલો જણાય છે તે બહું નુતન છે. એને પોતાનું વર્તમાન વિકૃતરૂપ મારા જીવન કાળ દરમ્યાનજ ગ્રહણ કર્યું છે. મુખ્યત્વે આ ઉદ્યોગીક ક્રાંતીની ઉપજ છે. એ ક્રાંતીએ અમારા ઉદ્યોગીક અને સામાજીક જીવનની પ્રકૃતિ અને પ્રગતીને આમુલ બદલી નાખી છે અપેક્ષાકૃત થોડા સમયમાંજ હજારો અને લાખો કારીગરો નરી વિવસાતાને લઇ પોતાનો ધધો મુકી પુતલીઘરોમાં જઇ બેઠા. સમય જતા આ વધતું ગયું.

થોડા ઘણા ગણી ગાંઠી ધાર્મીક વ્યક્તીઓને બાદ કરતા બીજી કોઇએ આનો વિરોધ ન કર્યો. આથી નવા ઉત્પાદનના માલીકો કે જેમનો ઉદ્દેશ ધન કમાવવાનોજ હતો અને સામાજીક પ્રતિષ્ઠા અને રાજકીય સામાજીક તથા આર્થીક શકતી મેળવવાનો હતો તેઓ પોતાને દીન પર દીન આગળ વધારતાં જ ગયા. અને પોતાના મજુરોના કષ્ટોની ફરીયાદોની અવહેલના કરતાં જ રહ્યાં. શ્રમના લાંબા ગાળાની ફરીયાદો હતી. અને મજુરોની અછત ની તથા તેમજ તેમના રહેવાના ઘરો ની અત્યંત દૈન્ય સ્થીતીની સાથેજ સ્વતંત્રતાની જીમ્મેદારી, રચનાત્મક આત્મ અભિવ્યકિતના અધિકાર અને સુન્દર તથા ઉત્કૃષ્ટ વસ્તુઓના ઉત્પાદન ના સંતોષના અભાવે પણ તેમને વિચલીત કર્યા અને પોતાના પડોશીઓ થી પોતાને અલગ કર્યા—એ પડોશીઓ કે જેમની પાસેથી આદર અને સન્માન નો, તેઓ પ્રાપ્ત થએલા ધન કરતાં ઓછો આદર નહોતા કરતાં.

આ પરીસ્થીતીમાં પશ્ચિમમાં આજે જે ભૌતિકવાદ ફેલાયલો દેખાય છે તે પેદા થયો. આના ઉત્પાદકો, માનતી અને આધ્યાત્મિક મુલ્યોના બધા ખ્યાલો અને ભાવનાઓ ખોઇ બેઠા, આમ છતાં તેઓ ઇસાઇ ધર્મનો જાપ જપતાં રહ્યા અને કહેતા કે તેમના ધન સંપતી અને આ જાહો જલાલી ઇશ્વરની કૃપાનું એક ચિન્હ છે. સાચી વાત તો એ છે કે, અર્થશાસ્ત્રના ધર્મ અને નીતિ સાથેના સંબંધ વિચ્છેદને માટે તેઓજ અપરાધી છે, અને આ એક એવી પ્રક્રિયા છે કે જે આજે પણ ચાલુ છે, અને તે ત્યાં સુધી ચાલ્યાજ કરશે કે જ્યાં સુધી એક આધ્યાત્મિક જાગૃતિ નહી થાય. અથવા તો આધ્યાત્મિક અભાવને કારણે સભ્યતાજ ખલાસ થઇ જાય.

વખત વિતતા મજદુરો પર આ બધી ખરાબીની અસર થવાની જ હતી અને તે એ રીતે કે તેઓ પોતાના માલીકો સામે તેમનાજ ભૌતિકવાદના સિદ્ધાંત પર લડાઇ શરૂ કરે. ઘણા વર્ષો સુધી પોતાની રોટી પુરતી—કે જેથી પોતાના શરીર અને પ્રાણ અલગ ન થાય એમને તન તોડ મ્હેનત કરવી પડી. પણ હમેશા તેમના દીલમાં એક વાત ઘોળાયા કરતી અને ઘણી વાર એની ઘોષણા પણ કરતાં કે વ્યવસાયિક સ્વતંત્રતા, જીમ્મેદારી પણ, રોટી કમાઇના સાધનો તથા નિમંત્રણ માં પોતાનો પણ એક હિસ્સો હોવો જોઇએ. તેઓ એક વિશાળ પાયાપર "બરોબરીના સમાજ"નું આંદોલન કરતાં રહ્યાં. સાથે સાથે સારી મજુરી અને નિયંત્રણમાં ભાગ મેળવવા મજુર સંઘો સ્થાપી પોતાનું આંદોલન કરતાં જ રહ્યાં. આ પછી સમાજ વાદ આવ્યો. પ્રથમ ઇસાઇ સમાજ વાદ, પછી બીલીયમ મારિસ, એડવર્ડ કાર્પેંટર આદીનો રચનાત્મક અને સાંસ્કૃતિક સમાજવાદ.

એ વાત ઘણી મહત્વપૂર્ણ છે કે એ આંદોલનોમાંથી કોઇએ પણ પોતાના આધ્યાત્મિક ધ્યેયમાં સફળતાં નથી મેળવી બલ્કે એ આર્થીક પ્રભાવોથી વિવશ બની મજુરોના કામ અને સમય જેવા સાંસારીક હેતુઓ પર પોતાનું ધ્યાન આપતાં રહ્યાં. એનુ અનિવાર્ય પરીણામ એ આવ્યું કે ભૌતિક મુલ્યો પર વધારે અને વધારે ધ્યાન અપાતુ ગયું. એકજ પ્રકારના શ્રમ કર્યા કરવાથી ઉપજતી નિરાશા અને મશીનોની ગુલામીથી ઉપજતી આધ્યાત્મિક બોજથી બચવા માટે મજુરીના દરોમાં વધારાની માંગ અને તેને પૂર્ણ કરવા જાણી કરીને કામના ઉત્પાદનમાં વધારો. પરીણામે નિષ્ણાત મજુરોને અપાતા દરો ન જાણકારને પણ આપવામાં આવે છે. એટલે કે આપણે એક એવા યુગમાં છીએ કે જેમાં ધનનું મુલ્ય જ સૌથી વધુ છે. અને જેમાં જીવનનું મુલ્ય ધ્યેય, મોજથી અમોદ પ્રમાદમાં દીવસ વિતાવવા, અને અમોદ પ્રમોદની મનમાની તૃપ્તિ ને માટે વસ્તુઓ, સેવાઓનો અધિકથી અધિક ઉપભોગ કરવો. આજે વધારે અને વધારે મનાય છે કે, જીવનમાં સુખ મેળવવા જે કાંઇ જરૂર જણાય તે ધન મેળવી આપે છે.

"અમેરીકા કયે રસ્તે?" "બ્રિટન કયે રસ્તે" એ નામની હાલમાં પ્રકાશીત થએલી નાની પુસ્તીકામાં અમેરીકન રહેણીની જીવન પર થએલી અસર અને તેના પરીણામની મેં તેમાં ચર્ચા કરી છે. મેં બતાવ્યું છે કે ભૌતિક ભૂમીકામાં આવશ્યકતાઓની ઉત્તરોત્તર વૃદ્ધિનો કોઇ અન્તજ નથી. માનવ જેટલા નાણા ખરચે છે તેટલાજ નાણા અથવા તેથી વધારેની તેને જરૂર જણાય છે, જેને લઇને અનીવાર્ય રૂપથી જેમ કે આપણે બ્રિટન અને અમેરીકામાં કહીએ છીએ કે, "વિજ્ઞાન અથવા ધનના અને યંત્રના" ગુલામ બનીએ છીએ. મેં અમેરીકાને આ માટે પ્રથમ લીધુ છે કારણ દુનીયામાં સૌથી વધુ તેનું ઉચ્ચુ જીવન ધોરણ છે. અને સાથે વસ્તુઓને ભાડે લેવાની સગવડના ફલસ્વરૂપ વ્યક્તી પાછળ ઋણની માત્રા પણ સૌથી અધીક છે. ફળ એ આવ્યું કે લાખો હૃદય આજે ઋણના ભારથી દબાયલા છે. અને આ એક એવી સ્થીતી છે જે એમને જીમ્મેદારીની રહેણી કરણીના ઉચ્ચ કર્તવ્યોને માટે સ્વતંત્રતાની રક્ષા માટે, મન અને આત્માના સંસ્કાર માટે અને સંસ્કૃત વ્યક્તીઓના સહવાસ માટે, બેકાર બનાવી દે છે. કાંઇક અંશમાં બધાજ પશ્ચિમી દેશો આ ભૌતિકવાદ પાછળ પડયા છે. પાછલ કેટલાક મહિનાઓમાં આપણી કેટલીક પ્રસિદ્ધ અને પ્રતિષ્ઠીત બેંકોએ પોતાના કરોડો પાઉંડ વીમા કંપનીઓમાં નાખ્યા છે કે જે "ઉધાર ખરીદ" વ્યાપાર કરવા માટેની સંસ્થા છે. બેંકોને વિશ્વાસ છે કે આ રીતે વેપાર વધશે અને તેમાં અંજાવર નફો થવાની આશા છે.

આ રીતે પશ્ચિમી દુનીયા અપવ્યય, ગેરજીમ્મેદારી અને તેથી આવતા વિનાશ તરફ જઇ રહી છે. અને તે પણ ઇસાઇ ધર્મના નામ પર. જ્યારે આપણે સારી રીતે જાણીએ છીએ કે શૂળી પર ચઢનારા ઇશુનું સરળ જીવન આત્મ સમર્પણના સુંદર જીવનની પ્રકૃતિ વ્યક્ત કરનારૂં હતું; એવા શબ્દાડંબર પૂર્ણ પ્રશંસાઓમાં એના જીવન ના અને શિક્ષણના સાચા માર્ગને ભૂસી નાખે છે

થોડા દિવસ પહેલા મારા એક વ્યાખ્યાન કે જેનો વિષય "ગાંધી વિનોબા ક્રાંતી" હતો તે વ્યાખ્યાન બાદ એક ભારતીય વિદ્યાર્થી સાથે વાત કરતા એને કહ્યું કે; હું આ દેશમાં ઉદ્યોગ અને સંગઠણનો અભ્યાસ કરવા આવ્યો છું. મેં પુછયું કે પશ્ચિમને ઢબે મોટા પાયાપર ઉદ્યોગીક સંગઠન માં શું તે ભારત માટે કાંઇ આશા જોય છે. એને જવાબમાં જણાવ્યું કે, "હા મને લાગે છે કે, એવું સંગઠણ અને મોટા પાયાના ઉદ્યોગો અમારે માટે જરૂરી છે." મેં એને પુછયું. "તમારા ગાંધીજી વિષે શું વિચારો છો?" "એની આંખો ચમકી ઉઠી અને એને કહ્યું." "બધાજ ભારતીય ગાંધીજીનો આદર કરે છે અને એમનામાં વિશ્વાસ હતો. છતાં કેટલીક વાતોમાં અમે તેમના આદર્શોને બીજે રૂપે જોઇએ છીએ?" મેં વાત ચાલુ રાખી પણ મનમાં એક દુઃખની વેદના ચાલુ જ રહી હતી કે, ભારત પણ ભૌતિક સમૃદ્ધિની નવી ધારા પાછળ એજ માર્ગમાં છે અને નામ એવા ગુરૂનું લેવામાં આવે છે કે જેને આવા જીવનની સખત સુગ હતી અને આવા ઘોર ભૌતિકવાદ પાછળ ભાગતા પશ્ચીમના પતનનું જેમને ભવિષ્ય ભાખ્યું હતું.

આ ભવિષ્ય વાણી ગાંધીજીએ પચાસ વર્ષ પર કહી હતી. એ વાત જુદી છે કે, પશ્ચીમ પોતાનો રસ્તો બદલે. ખુશીની વાત છે કે આજે આધ્યાત્મિક જાગૃતિના ચિન્હો દેખાય છે. હમણા જ એક સંમેલન ભરાયું હતું કે, જેમાં વર્તમાન ભૌતિકવાદી સભ્યતા આધ્યાત્મિક દીશા તરફ ફેરવી શકાય એને માટે શા પગલા ભરવા જરૂરી છે તેનો ગંભીર વિચાર વિનીમય તેમાં થયો હતો. આ સંમેલનમાં મેં પણ ભાગ લીધો હતો. આ એ કે બહુ નાનું

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સંમેલન હતું ફક્ત ૧૫ સભ્યો હાજર હતા. પણ તેમાં જાણીતા આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રવૃતિઓનું જેઓએ અભ્યાસ પૂર્ણ જ્ઞાન મેળવ્યું છે એવા પ્રોફેસરો વેપારીઓ વિગેરે હતાં. ખાસ આમંત્રણથી શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણ પણ હાજર રહ્યા હતાં. એમને વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે ભારતમાં વિનોબાજીના કાર્યની અમને સમજુતી આપો. એમને આપેલી માહીતીથી કોઇને આશ્ચર્ય કે નીરાશા ન થઇ. કારણ જે લોકો ઉપસ્થીત હતાં તેઓ જાણતાં હતાં કે આ માર્ગ ભારત બ્રિટન અથવા કહીએ તો સમસ્ત વિશ્વ માટે આવશ્યક છે. પણ જો ભારત, સમસ્ત પુર્વના દેશો, અને આફ્રિકા પણ કે જે નવી આ સભ્યતા કે જે વિજ્ઞાન યુગમાં પ્રિય થઇ બેઠા છે તેને અનુસરસે તો માનવ જાતીના વિનાશની ભવિષ્ય વાણી ઉચ્ચારી શકાય છે.

બીજી તરફથી વિનોબાજીએ એવો મત જાહેર કર્યો છે કે, આ ભૌતિક સર્વ વ્યાપી સભ્યતાનો સામનો કરી શકે તેવા બે દેશ છે એક ભારત અને બીજો બ્રીટન આ દેશો પહેલ કરી આ સભ્યતાને દુર કરી શાંતીના નવા યુગનું ઉથ્થાન કરી શકશે. એમને ગાંધીજીના વિચારોને સક્રિયતા આપી છે. અને એવી વિચાર ધારા ફેલાવે છે કે, જે કંઇ આપણી પાસે છે તે ફક્ત ટ્રસ્ટી શીપના ધ્યેયથી ફક્ત સાચવવા માટેજ છે. આથી જ્યારે પ્રજા માટે કે ગામ માટે જરૂર જણાય ત્યારે તે વાપરવું આવશ્યક છે. આને આત્મદાનના રૂપમાં તેઓએ હવે વહેતું કર્યું છે. આ વિચાર ધારા અનુસાર વ્યક્તી પોતા પાસે રહેલી સારામાં સારી ચીજ બીજાને આપી આનંદ અને સંતોષ અનુભવે છે. અને તે બધાના લાભમાં વપરાય તેથી તે સંતોષ માને છે. આમ કરી તે ફક્ત આત્મ સંતોષજ નથી મેળવતો પણ એ એવા જીવનને ભોગવે છે કે જે જીવન વિશે ઇશુએ અનુરોધ કર્યો હતો.

આજ માર્ગે ભારતની મુક્તી અને દુનીયાની મુક્તીની આશા છે.

કેનીયા કેંપમાં જુલમી વરતાવ

(૩૦૨ પાનાનું અનુસંધાન)

તેમના હાથમાં એ બધા કેમ્પોનો વહીવટ રહેશે અને તે આફ્રિકન એફેર્સ મીનીસ્ટર નીચે રહેશે.

આ પ્રમાણે જે કમીશનર નીમાશે તે જગો ઉપર ઉત્તર ન્યાન્ઝાના ડીસ્ટ્રીકટ કમીશનર મી. આર. જી. વીલસનની નીમણુંક કરવામાં આવશે તે બધા અટકાયતી કેમ્પોનો વહીવટ કરશે.

હોલા કેમ્પમાં બનેલા આ ચકચાર ભર્યા ગમખ્વાર બનાવ અંગે આમની સભા બહુ રસ લઇ રહેલ છે. વડા પ્રધાન તેમ વિરૂદ્ધ પક્ષના નેતા પણ આ બનાવને કમનસીબ—ગમખ્વાર બનાવ ગણી તે ઉપર ચીંતા વ્યક્ત કરે છે અને રસ લે છે.

પો. બો. ૫૭૬૦ —•— ટેલીફોન ૩૩-૫૮૨૦

ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ: "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

જોહાનીસબર્ગ.

હોલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ

ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઈંગ્લીશ ગ્રોસરી, દેશી માથામાં નાંખવાના જાત જાતના તેલો–અત્તરો, સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીન્યમના વાસણો–કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ– કેરમબોર્ડ અને સ્ટ્રાઇકર તથા બીજી અનેક દેશી ચીજો કીફાયત ભાવથી મળશે.

આ જગા ભાડે આપવાની છે

જાહેર ખબર આપી આ પત્રને મદદ રૂપ બનો.

એક વખત માટે	પ્રત્યેક વખતની	પા.	૪	૦	૦
ત્રણ વખત માટે	,,	પા.	૨	૧૦	૦
છ વખત માટે	,,	પા.	૨	૦	૦
એક વરસ માટે	,,	પા.	૧	૦	૦

Manager, INDIAN OPINION
Private Bag, Durban.

લીસ્ટ નં. ૩ બોધપ્રદ નવાં પુસ્તકો

જગતના ઇતિહાસનું સંક્ષિપ્ત રેખાદર્શન (જવાહરલાલજી)	૧૮	૦
મહાદેવભાઈની ડાયરી ભાગ ૧ લો (ગુજરાતીમાં નથી. હીંદીમાં જ છે)	૧૦	૦
,, ,, ,, ૨ જો ,, છે.	૧૨	૦
,, ,, ,, ૩ જો	૧૧	૦
,, ,, ,, ૪ થો	૮	૬
જીવનનો આનંદ (કાકા કાલેલકર)	૮	૩
અમારાં બા (વનમાળા નૈયર)	૪	૬
કેળવણી વિકાસ	૩	૦
ચીન દેશનાં કથાનકો (મુકુલભાઈ કલાર્થી)	૨	૦
જાણવા જેવી વાતો ,, ,,	૧	૩
જીવન અને મરણ ,, ,,	૧	૩
ધર્મ સંસ્થાપકો ,, ,,	૧	૩
પચાસ પ્રેરક પ્રસંગો ,, ,,	૨	૦
પ્રતિભાનું તેજ ,, ,,	૧	૩
બકોરાજ ,, ,,	૨	૬
બોધક ટીકડીઓ ,, ,,	૨	૦
મોટા માણસનાં મન ,, ,,	૨	૦
શીલ અને સદાચાર ,, ,,	૧	૩
શેખ સાદીની બોધ કથાઓ ,, ,,	૧	૬
સંત સમાગમ ,, ,,	૧	૩
માનવ જીવનનું ઝવેરાત ,, ,,	૧	૩
પ્રાચીન શીલ્પ કથાઓ (ગોપાળદાસ જી. પટેલ)	૧	૬
ગાંધીજીનો વિનોદ (લલ્લુભાઈ મકનજી)	૨	૦
બાપુના બા ને પત્રો (મણીલાલ ગાંધી)	૨	૬
કસ્તુરબા સ્મારક અંક (ઈ. ઓ.)	૧	૬
ગાંધી ,, ,, ,,	૨	૦
ગોલ્ડન જ્યુબીલી ,, ,, (ફીનીક્ષ)	૧	૦
ગુજરાતી અંગ્રેજી ભાષાંતર પાઠ માળા (ભાગ ૪ થો ઉ.)	૨	૦

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના ઉલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટ્સ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોકસ ૨૫૪૯.

હમણા જ આવેલો હિંદનો માલ

જથ્થા બંધ આયત

સીધી આયત કરવાથી અમારો માલ સસ્તો અને સારો હોય છે. ગમે તે બીજા માલ સાથે સરખાવો.

અગરબત્તી:

નાઈટ ક્વીન:– ના તોલા ૪/- ડઝન, સુગંધ રાણી ના તોલા ૪/- ડઝન

ચમેલી ૧ તોલા શી. ૧૦–૬ ડઝન, સ્ટીમર નં. ૪૪૪ ૩ " ૮/૬ ડઝન

વસંતી (પ્રત્યેક પકીટમાં અત્તરની શીશી સાથે) ૨ તોલા શી. ૧૫–૦ ડઝન

કેરમ બોર્ડ: રબર કુશીન અથવા સાદા સારો માલ હીંદની બનાવટના £૫/૧૦,૦ પ્રત્યેકના. કુકડી અને સ્ટ્રાયકર અને ખાસ રમતની માહીતીઓ સાથે.

કેશ ઓર્ડર સ્વીકારશું.

સી. ઓ ડી. ઓર્ડર નોંધવતા ૨૫ ટકા ડીપોઝીટ લેવામાં આવશે.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ

૧૧૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન. બોકસ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor